

KLAGANDE

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner
792 80 Mora

MOTPART

██████████ ██████████

Vårdnadshavare:

1. ██████████
██████████
██████████

2. ██████████
██████████
██████████

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Faluns dom den 31 augusti 2016 i mål nr 4034-15, se bilaga A

SAKEN

Avlösarservice

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer nämndens beslut den 15 september 2015.

YRKANDEN M.M.

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner yrkar att nämndens beslut ska fastställas. Som skäl för talan anförs i huvudsak följande.

Förvaltningsrättens dom innebär att avlösarservice enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i praktiken ersätter föräldraansvaret. Föräldrarna har i detta fall inte på ett tydligt sätt lyckats göra sannolikt att insatsen behövs för att [REDACTED] ska vara tillförsäkrad goda levnadsvillkor. Lagstiftarens avsikt med avlösarservice kan inte ha varit att ge insatsen en sådan vid innebörd att den ersätter vårdnadshavarnas gemensamma ansvar att planera så att barnets behov tillgodoses.

Vårdnadshavarnas ansvar att planera för barnens aktiviteter med eller utan syskon måste anses ingå i det normala föräldraansvaret. Att finna egen tid som förälder med syskon är svårt med tre barn, även om inte något av barnen har någon funktionsnedsättning. Det finns då möjlighet till egen aktivitet med syskonen den vecka som barnen inte bor hos den föräldern. Vårdnadshavarna skulle på ett ganska enkelt sätt kunna ordna detta, exempelvis i samband med överlämning av barnen till den andra vårdnadshavaren.

[REDACTED] anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande.

Det autismspektrumtillstånd han har kommer att innebära ett stort föräldraansvar under många år framöver. Ansökan har inte gjorts för att hans vårdnadshavare ska undkomma sitt föräldraansvar. Det är viktigt att han tidigt får lära sig vara med andra vuxna än sina föräldrar när faderns nätverk är begränsat. Han har ansökt om avlösarservice för att han ska kunna välja att göra något annat, t.ex. stanna hemma när hans syskon måste ha föräldrastöd för sina aktiviteter som han inte orkar med eller kan delta i.

Behovet av avlastning bör bedömas som om hans far var ensamstående då hans föräldrar är separerade och har delad vårdnad.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

██████████ och hans två syskon har ett växelvis boende där de vistas varannan vecka hos sina föräldrar som är separerade. Därmed får föräldrarna avlastning de veckor ██████████ inte vistas hos dem. Annorlunda förhåller det sig emellertid för ██████████ två hemmavarande syskon vars möjligheter att få genomföra aktiviteter utan att ██████████ deltar begränsas. Rätten till insatser enligt LSS är dock inte ovillkorlig utan hänsyn måste även tas till det ansvar som åvilar alla vårdnadshavare. I förevarande fall framgår inte annat än att vårdnadshavarna har utrymme att genom planering avlasta varandra under den förhållandevis korta tidsåtgång ansökan om avlösarservice omfattar. Således får behovet av avlastning för att kunna genomföra aktiviteter med de övriga syskonen kunna tillgodoses genom det normala föräldraansvaret. ██████████ är därigenom tillförsäkrad goda levnadsvillkor även utan den aktuella insatsen. Förvaltningsrättens dom ska därför ändras och nämndens överklagande bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mats Törnered
kammarrättslagman
ordförande

Carina Ferm Brodén
kammarrättsråd

Carin Sandberg
tf. kammarrättsassessor
referent

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Handläggare
Ylva Öster

DOM
2016-08-31
Meddelad i
Falun

Mål nr
4034-15

KLAGANDE

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Vårdnadshavare: [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Vårdnadshavare: [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

MOTPART

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner
792 80 Mora

ÖVERKLAGAT BESLUT

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommuners beslut 2015-09-15, se bilaga A

SAKEN

Avlösarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med bifall till överklagandet beviljar förvaltningsrätten avlösarservice i hemmet med fyra timmar per månad.

Dok.Id 167933

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
023-383 00 80

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

YRKANDEN M.M.

██████ yrkar att han ska beviljas avlösarservice med 4 timmar i månaden. Till stöd för sin talan anför han i huvudsak följande. Hans syskon behöver få göra saker som han på grund av sin funktionsnedsättning inte har något nöje av. Han är lättstressad och behöver mycket tid för återhämtning, vilket sker bäst i hemmet. Då syskonkonflikterna stressar alla är önskemålet att han får möjlighet till återhämtning eller lugn aktivitet i hemmet 4 timmar i månaden. Föräldrarna anser även att det är viktigt för honom att före tonåren får träffa andra vuxna än familjen på fritiden.

Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora, Orsa och Älvdalens kommun (nämnden) vidhåller sitt tidigare beslut och anför i huvudsak följande. Insatser som exempelvis avlösarservice i hemmet kräver en viss framförhållning och planering, vilket innebär att insatsen inte kan lösa en akut situation där ██████ plötsligt inte vill följa med. När det gäller behovet av att träffa andra vuxna är det nämndens uppfattning att det ryms inom det normala föräldraansvaret då ██████ endast är 8 år gammal.

UTREDNING

Av nämndens utredning framgår i huvudsak följande. ██████ bor växelvis hos sin mamma och pappa tillsammans med en tvillingbror och en äldre syster. Både mamman och pappan är bosatta i Orsa. Pappan uppger vid samtal att han har ett mycket begränsat nätverk då han inte är från orten. Han tycker sig ha svårt att delta i de andra barnens aktiviteter och att ██████ funktionsnedsättning begränsar hela familjen och då främst syskonen när det gäller att komma iväg på olika aktiviteter. Han har pratat med ██████ om han kunde få en ”äldre kompis” att kunna gå på bio, leka i lekparken eller köpa glass med. Någon som kan vara hemma och göra något som han gillar me-

dan pappa följer syskon till aktiviteter eller gör andra aktiviteter med dem.

██████████ är diagnosticerad med autismspektrumtillstånd och bedöms tillhöra personkretsen enligt LSS.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Det är ostridigt att ██████████ tillhör LSS personkrets. Han har därför enligt 7 § rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § om han behöver sådan hjälp i sin livsföring och om hans behov inte tillgodoses på annat sätt. Genom insatserna ska han tillförsäkras goda levnadsvillkor. Avlösarservice i hemmet är en sådan insats.

I lagens förarbeten (prop. 1992/93:159 s. 76 och 178) anges att föräldrar till funktionshindrade barn ofta behöver hjälp med avlösning för att kunna koppla av eller för att genomföra aktiviteter som barnet inte deltar i. Likaså kan avlösning vara en förutsättning för att föräldrarna ska kunna ägna sig åt det funktionshindrade barnets syskon eller för att kunna resa bort. Avlösning bör kunna ges både som en regelbunden insats och i situationer som inte kan förutses. Den bör vara tillgänglig under dagtid, kvällar och nätter samt under helger.

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen framgår att ██████████ tillsammans med sina syskon, bor växelvis hos båda föräldrarna. Det är ██████ pappa ██████████ som ansöker om avlösarservice för att kunna genomföra aktiviteter med de andra barnen som ██████ inte kan eller vill delta i. Som framgår av lagens förarbeten är syftet med insatsen avlösarservice bl.a. att ge föräldrar möjligheten att ägna sig åt syskon vilket är det som ██████████ har framfört som ett starkt vägande skäl. Nämnden har som skäl till avslag angett att en samordning och planering kan göras mellan föräldrarna. Det är dock förvaltningsrättens uppfatt-

ning att behovsbedömningen ska göras utifrån faktiska förutsättningar dvs. [REDACTED] behov av avlösning i hemmet utifrån det behov som föreligger som ensamstående förälder. [REDACTED] ska således beviljas avlösarservice i hemmet i en omfattning av 4 timmar i månaden. Överklagandet bifalles därmed.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (DV 3109/1C).

Lennart Andersson, skiljaktig
rådman

I avgörandet har även nämndemännen Helena Andersson, Christer Bergman och Kerstin Kalin deltagit.

Lennart Anderssons skiljaktiga mening

Med beaktande av vad nämnden har anfört och syftet med den begärda insatsen, har enligt min mening vårdnadshavarna inte gjort sannolikt att avlösarservice i hemmet behövs för att [REDACTED] ska vara tillförsäkrad goda levnadsvillkor. Överklagandet borde därför ha avslagits.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
Domare 1:3

INKOM: 2015-10-12
MÅLNR: 4034-15
AKTBIL: 3

Bedömning

Personer som anges i 1 § i LSS har rätt till insatser enligt 9 § under förutsättning att de behöver sådan hjälp i sin dagliga livsföring och att deras behov inte tillgodoses på annat sätt (7 § LSS).

Avlösarservice i hemmet enligt LSS 9 § 5 ska göra det möjligt för närstående att få vila och avkoppling eller genomföra egna aktiviteter utanför hemmet. Avlösarservice innebär att en person tillfälligt övertar omvårdnaden från anhöriga eller vårdnadshavare. Insatsen utförs i hemmet och dess närmiljö.

I insatsen avlösarservice enligt LSS 9 § 5 ingår också omvårdnad enl. LSS 9 c §. I omvårdnad ligger en skyldighet att stödja och hjälpa de funktionshindrade med dagliga personliga behov, som de kan ha svårt att klara själva. Exempel på sådan behov är hjälp med att sköta hygien, att äta, att klä sig, att gå och förflytta sig och att klara personliga inköp. I insatsen avlösarservice ingår inte fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

Det förhållande att [REDACTED] föräldrar har gemensam vårdnad att han och hans syskon bor växelvis hos föräldrarna torde enligt nämndens (Gemensamma nämnden för social myndighetsutövning i Mora Orsa och Älvdalen) mening innebära att föräldrarna genom gemensam planering av barnens aktiviteter kan avlasta varandra. Enligt uppgift från fadern så bor inte föräldrarna så långt ifrån varandra vilket borde underlätta en samplanering av barnens aktiviteter och möjligheten för båda föräldrarna att planera och utföra aktiviteter med bara något/några av barnen. Nämnden anser att den aktuella frågan ryms inom vad som kan betraktas som normalt föräldraansvar. Ansökan bör därmed avslås.

Kommunicering

Kommunicering enligt 17 § förvaltningslagen har inte skett eftersom utredningen inte tillförts andra uppgifter än de den sökande själv lämnat (eller som lämnats av annan då den sökande själv varit närvarande).

Beslut

[REDACTED] tillhör personkretsen enligt 1 § 1 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Ansökan om avlösarservice i hemmet enligt 9 § 5 LSS med 4 timmar per månad avslås, se bedömning.

Mora 2015-09-15

Monica Tapper

Utskriven: 2015-09-15

Sida 3 / 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.